

Eksamen på Økonomistudiet Sommer 2010

Forvaltningslære

Kandidatfag

Eksamen 2. juni 2010

3-timers skriftlig prøve uden hjælpemidler

(Eksamenssproget er dansk)

ØKONOMISK KANDIDATEKSAMEN SOMMER 2010

2. juni 2010

Forvaltningslære

Spørgsmål:

1. Gør rede for principperne i det danske ministerstyre, herunder spørgsmålet om ansvar, arbejdsdeling og koordination.
2. Hvilke faktorer kan have betydning for ressortfordelingen? Opstil en begrundet liste – eventuelt i form af et analyseskema.
3. Analysér - i lyset af spørgsmål 1 og 2 - den aktuelle sammensætning af ministeriernes ressortområder og ministerposternes fordeling på ministre. Du skal som led i besvarelsen behandle bilagene A, B og C..

Ved bedømmelsen vejer besvarelsen af hvert af spørgsmålene 1 og 2 ca. 30 % medens spørgsmål 3 vejer ca. 40 %

Bilag A: Statsministerens forestilling om ændringer i ministeriets sammensætning, Amalienborg den 23. februar 2010.

Bilag B: Centraladministrationens organisering – status og perspektiver, Finansministeriet marts 2006, uddrag side 22 - 23

Bilag C: Administrativ Debat nr. 4, December 2009, side 23 – 24, Pia Gjellerup, Boganmeldelse af "På 'Ministerens Vegne", uddrag.

NR

Bilag A: Statsministerens forestilling om ændringer i ministeriets sammensætning, Amalienborg den 23. februar 2010.

Statsministeriets forestilling
om
ændringer i ministeriets sammensætning

Indstillingen bifaldes

Amalienborg,
den 23. februar 2010

Som jeg har haft den ære at redegøre for over for Deres Majestæt, må jeg finde det rigtigst, at der sker visse ændringer i ministeriets sammensætning, og jeg skal derfor tillade mig at indstille:

at det må behage Deres Majestæt

at afskedige i nåde forsvarsminister Søren Gade Jensen, Kommandør af Dannebrogordenen,

at afskedige i nåde skatteminister Kristian Jensen,

at afskedige i nåde minister for videnskab, teknologi og udvikling Helge Mølsted Sander, Kommandør af Dannebrogordenen,

at afskedige i nåde minister for udviklingsbistand Ulla Pedersen Tørnæs, Kommandør af Dannebrogordenen,

at afskedige i nåde kulturminister Carina Christensen, Kommandør af Dannebrogordenen,

at afskedige i nåde minister for fødevarer, landbrug og fiskeri Eva Kjer Hansen, Kommandør af Dannebrogordenen,

at afskedige i nåde minister for sundhed og forebyggelse Jakob Axel Nielsen, Kommandør af Dannebrogordenen,

fra de dem hidtil betroede ministerstillinger:

at bestemme

at der oprettes et Indenrigs- og Sundhedsministerium, således at der til dette ministerium overføres følgende sagsområder:

NR

fra Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse:

De til Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse hørende forretninger,

fra Indenrigs- og Socialministeriet:

Sager vedrørende indenrigsområdet, inklusiv ressortansvaret for de til området hørende institutioner m.v., herunder CPR-administrationen, Det Kommunale og Regionale Evalueringsinstitut samt de regionale statsforvaltninger;

at bestemme

at der oprettes et Socialministerium, således at der til dette ministerium overføres følgende sagsområder:

fra Indenrigs- og Socialministeriet:

De til Indenrigs- og Socialministeriet hørende forretninger, bortset fra sager vedrørende indenrigsområdet

at bestemme

at Indenrigs- og Socialministeriet nedlægges,
at Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse nedlægges;

at fritage økonomi- og erhvervsminister Lene Feltmann Espersen, Kommandør af 1. grad af Dannebrogordenen, for denne stilling og udnævne hende til udenrigsminister,

at fritage udenrigsminister Per Stig Møller, Kommandør af 1. grad af Dannebrogordenen, for denne stilling og udnævne ham til kulturminister,

at fritage justitsminister Brian Arthur Mikkelsen, Kommandør af Dannebrogordenen, for denne stilling og udnævne ham til økonomi- og erhvervsminister,

NR

at fritage miljøminister Troels Lund Poulsen, Kommandør af Dannebrogordenen, for denne stilling og udnævne ham til skatteminister,

at fritage undervisningsminister og minister for nordisk samarbejde Bertel Geismar Haarder, Kommandør af 1. grad af Dannebrogordenen, for disse stillinger og udnævne ham til indenrigs- og sundhedsminister,

at fritage transportminister Lars Barfoed, Kommandør af Dannebrogordenen, for denne stilling og udnævne ham til justitsminister,

at fritage beskæftigelsesminister og minister for ligestilling Inger Støjberg for stillingen som minister for ligestilling,

at fritage indenrigs- og socialminister Karen Ellemann, for denne stilling og udnævne hende til miljøminister og minister for nordisk samarbejde,

at udnævne forhenværende minister Hans Christian Schmidt, Kommandør af 1. grad af Dannebrogordenen, til transportminister,

at udnævne klima- og energiminister Lykke Friis til klima- og energiminister og minister for ligestilling,

at udnævne medlem af Folketinget Gitte Lillelund Bech, Ridder af Dannebrogordenen, til forsvarsminister,

at udnævne medlem af Folketinget Tina Nedergaard til undervisningsminister,

at udnævne medlem af Folketinget Søren Pind til minister for udviklingsbistand,

at udnævne medlem af Folketinget Henrik Høegh, Ridder af Dannebrogordenen, til minister for fødevarer, landbrug og fiskeri,

at udnævne regionsrådsmedlem Benedikte Kiær til socialminister,

at udnævne direktør Charlotte Sahl-Madsen til minister for videnskab, teknologi og udvikling;

NR

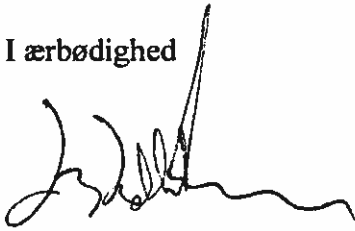
at bestemme

at ressortansvaret for den selvejende institution
Center for Kultur og Udvikling (CKU) overføres fra
udenrigsministeren til kulturministeren;

I forventning om, at denne indstilling må vinde Deres
Majestæts bifald, tillader jeg mig at forelægge
de fornødne ekspeditioner til Deres Majestæts
underskrift.

Statsministeriet, den 23. februar 2010

I ærbødighed

' Ksh. Klipst Nid

Bilag B: Centraladministrationens organisering – status og perspektiver, Finansministeriet marts 2006, uddrag side 22 - 23

Ressortprincippet, der understreger ministerens autonomi i forhold til andre ministerier, sætter visse grænser for koordinationen af ministeriernes sagsområder, herunder de enkelte ministres dispositioner. Set ud fra et institutionelt synspunkt har Sverige og Storbritannien en mere centraliseret og formaliseret regeringskoordination end Danmark og Norge. • • •

Koordinationen på regeringsniveau foregår ligesom i andre lande gennem regeringsudvalg og tværgående ministerier. Regeringsudvalgene har fået øget betydning ved hvert regeringsskifte siden 1980'erne, og udvalgene understøttes i deres arbejde af forberedende embedsmandsudvalg på departementschefniveau. Det gælder ikke mindst centrale udvalg som koordinationsudvalget og økonomiudvalget. Betydningen af de enkelte udvalg varierer dog over tid. • • •

Den stærke koordinationsevne ”i toppen” af systemet i form af stærke tværgående regeringsudvalg og faste tværgående embedsmandsgrupper understøttes endvidere af stærke incitamenter til tværgående politisk koordination i lovforberedelsen pga. traditionen for koalitions- og mindretalsregeringer.

Det er en logisk følge af ministeransvaret, at koordinationen er koncentreret i toppen af systemet og dermed typisk i den sidste fase af beslutningsprocessen. Udfordringen består i at sikre en større grad af fleksibilitet og tværgående sammenbinding af centraladministrationen på de øvrige niveauer i systemet. • • •

En anden metode til at styrke den tværgående koordination og implementeringskraft er ved at etablere midlertidige tværstatslige eller -offentlige sekretariater i relation til centrale og højt prioriterede regeringsinitiativer. Medarbejderne i disse sekretariater kan udveksles eller projektansættes i en afgrænset periode i stil med Den Digitale Taskforce, jf. *kapitel 2*. Erfaringerne fra den Den Digitale Taskforce peger på, at tværgående sekretariater kan være med til at sikre tværoffentlig koordination, ejerskab og legitimitet bag nogle fælles løsninger og værktøjer. De indstationerede medarbejderne kan agere som bindeled og daglige koordinatore mellem deres hjemorganisation og det tværgående sekretariat. • • •

NR

Bilag C: Administrativ Debat nr. 4, December 2009, side 23 – 24, Pia Gjellerup, Boganmeldelse af "På Ministerens Vegne", uddrag.

Stærkt kommer beskrivelsen af Finansministeriets styrke til at stå. En styrke, som vel har vekslet, men som netop ved de fremdragne retningsgivende begivenheder har været krumtappen, der ikke kunne have været andre steder end i denne inderste del af centraladministrationens motor.

Jeg har i næsten alle mine 20 år i Folketinget beskæftiget mig med den økonomiske politik. I høj grad med den del, der handlede om at skaffe pengene til den offentlige indtægtsside – og også den ene væsentlige parameter i fordelingen af goder og smerter: Skatopolitikken. I nogen grad med at få formet en politik, der optimerede samfundets muligheder for at få mest velstand ud af befolkningens indsats på arbejdsmarkedet: Erhvervspolitikken. Og så til sidst et årskort til akvariet i Den Røde Bygning efter i øvrigt adskillige tidligere år som finansordfører: Finanspolitikken.

Jeg kan glimrende forestille mig andre ministres og ministeriers irritation og det, der er mere, over Finansministeriet. Men jeg ved også fra det politiske virke, at der i hvert fald på det tidspunkt var en stor respekt for, at der er brug for – ja, en stor koordinator.

Inge Thygesen berører Økonomiudvalget – i daglig tale Ø-udvalget. Og især den omfattende politisk-økonomiske koordinering, som foretages i dette udvalg under finansministerens ledelse. Men desuden den omfattende koordinering, som fandt sted i den departementschefsgruppe, der gik under betegnelsen Styregruppen. En betegnelse, som Inge Thygesen finder dækkende.

Se, lige netop denne betegnelse faldt også nogle af de faste medlemmer af Ø-udvalget for brystet, så i en periode måtte Styregruppen se sig degraderet til Ø-gruppen. Denne ydmygelse holdt ikke i forfærdelig mange måneder, så blev Styregruppen revitaliseret imod, at ekspeditionsgangen blev ændret til ministrenes fordel.

Et element, som ikke nyder megen bevågenhed, er den særlige position, som Ø-udvalget fik i 90'erne, fordi K-udvalget ikke var udpræget vitalt på nær i de første år. (*Koordinationsudvalget eller K-udvalget er et fast regeringsudvalg, hvor statsministeren er formand ved.*)

Det fortæller navnlig to ting – dels var der en udpræget tillid mellem Statsministeriet og Finansministeriet og måske helt særligt imellem de to ministre, dels var der en meget afgørende overensstemmelse mellem især S og R om, at en nødvendig, men dog ikke tilstrækkelig forudsætning for regeringens liv, var en afbalanceret økonomisk udvikling.

Dette forhold, som altså delvist var afspejlet i Ø-udvalgets vældige styrke, gav statsministeren en mulighed for at komme ind på livet af de enkelte fagministre – og måske navnlig omvendt – fordi der i lange perioder ikke var tvivl om, at man nok uden direkte medhør fra finansministeren kunne udvikle projekter og planer, men at de samtidigt for at blive til virkelighed skulle indgå i den samlede prioritering – i Ø-udvalget.

Både Inge Thygesen og Jens Kampmann skriver om det "onde", at enhver minister kan blive gjort ansvarlig for ethvert spørgsmål – og navnlig for evnen til på stående fod at svare korrekt og fyldestgørende i folketingsalen. Dette har udartet sig under den udtalte ambition, at debatterne skulle være mere underholdende. Folketinget kan lave mange ulykker på sig selv.

Christian Nissens kapitel er en fremragende beskrivelse af udviklingen, som finder en særlig komprimeret form i en enkelt sides oversigt. Denne følges op af et citat af en forhenværende departementschef, som kommenterer den særlige danske departementschefsmode, som træder ind over og dermed i stedet for statssekretærordninger. Citatets pointe om det umulige i at have to parallelle talentmasser er helt evident.

Jeg ved ikke, om der er en særlig hensigt med det efterfølgende lille hint om det sædvanlige fravær af flertalsregeringer og om mindretalsregeringers behov for stadigt at sikre om ikke flertallets anerkendelse så dog afværgelse af flertallets vrede. Men jeg vil da så også selv lade spørgsmålet om flertalsregeringer hænge i luften med en tanke på, om vi måske har haft sådan en i de sidste næsten 8 år. Den har i hvert fald selv opdaget det!

NR